

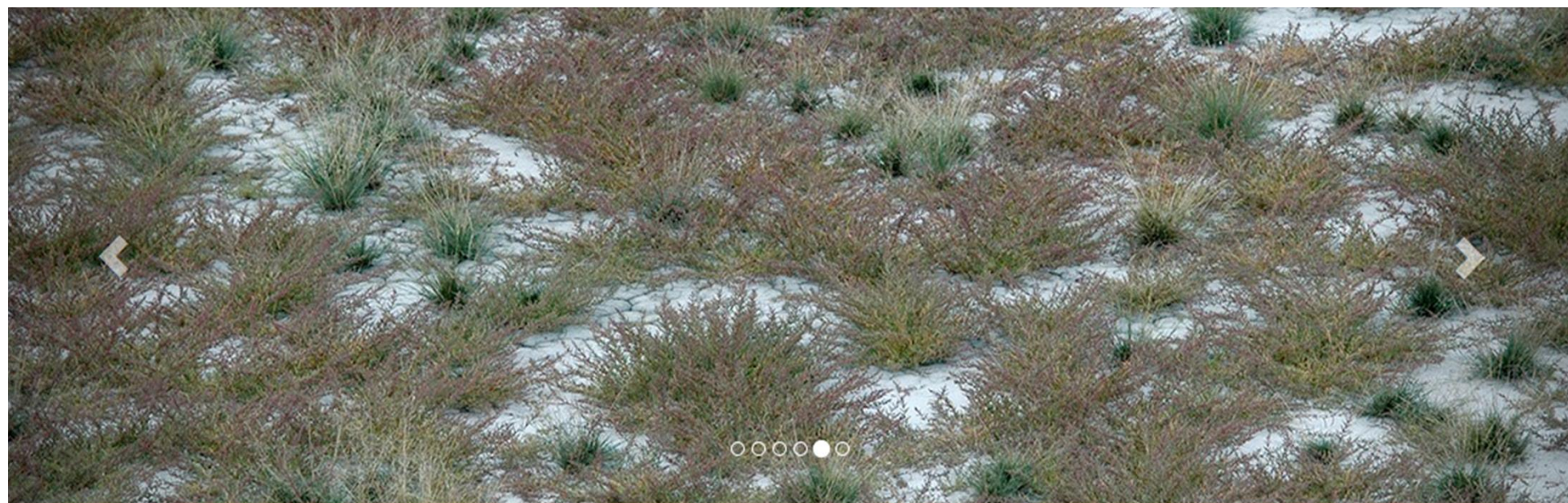
A legeltetés kérdésköre a szikes tavi és szikes pusztai élőhelyek fenntartható tájhasználatának részvételi tervezése során

AKUT Egyesület: Margóczy Katalin (SZTE), Kovács Eszter (SZIE), Mihók Barbara (MTA ÖK), Kalóczkai Ágnes (MTA ÖK), Fabók Veronika (SZIE)

**Kiskunsági Nemzeti Park
Igazgatóság: Nagyné Grecs Anita, Kasza Veronika, Mile Orsolya és Bankovics András**

[Hírek](#)[A LIFE projekt ▾](#)[Média ▾](#)[Szemléletformálás ▾](#)[Hasznos oldalak](#)[Kapcsolat](#)

<http://www.boddi.hu/>

Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban

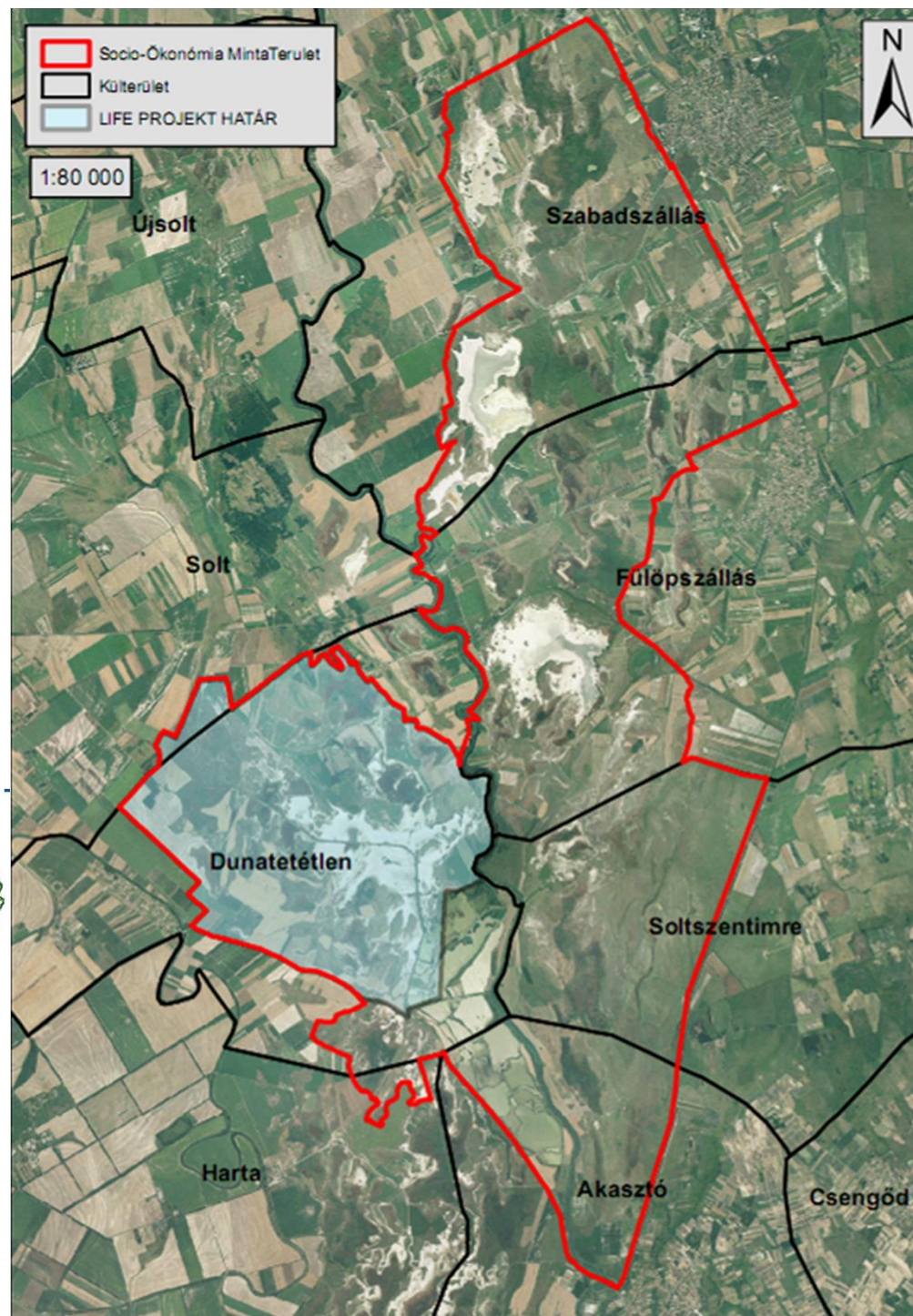
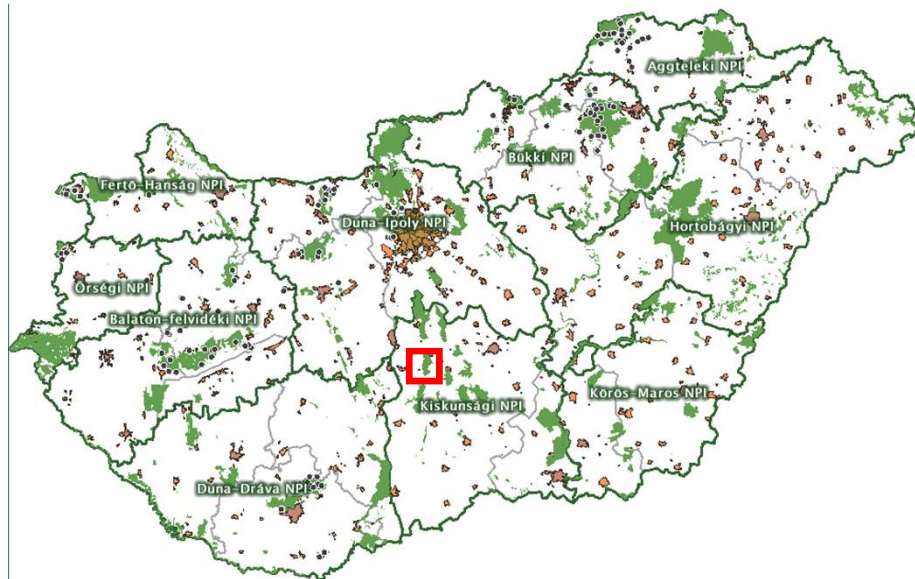
A pannon szikesek az Európai Unióban unikális és kiemelt jelentőségű élőhelyeknek számítanak.

Európában ritka és különleges jelentőségű élőhely, ami része a Natura 2000 hálózatként, és hazai jogszabályok által is védett terület. A szikes tavak a Kárpát-medencében egykoron különösen jellemző vizes élőhelyeknek számítottak, napjainkra azonban kiterjedésük jelentős mértékben csökkent, állapotuk romlott.

A Böddi-szék az időszakosan kiszáradó magyarországi szikes tavak között igen jelentős, a nyílt vízfelszínű időszakos szikes tavak 18%-át teszi ki. A LIFE Nature projekt (LIFE12 NAT/HU/001188) célja a Böddi-széken, a Kárpát-medence egyik

A szocio-ökonómiai elemzés célja egy olyan fenntartható tájhasználat kialakításának elősegítése volt, amely a természeti értékek fennmaradását és az itt élők boldogulását is figyelembe veszi.

A legeltetéshez kapcsolódó munkarészek lépései

- Megalapozó adatgyűjtés (desk research) (történeti adatok, társadalmi, gazdasági jellemzők, statisztikák, térképek)
- Műhelybeszélgetés a KNPI szakembereivel (tájhasználatról)
- Interjúzás helyi érintettekkel (mező-, erdő-vadgazdálkodók, önkormányzatok, falugazdászok, turizmusban érintettek: 36 félig strukturált és 16 ún. Q interjú készült)
- Műhelybeszélgetés a legeltetésről.
- Elemzés, értékelés, javaslatok megfogalmazása

Megalapozó adatgyűjtés: történeti térképek elemzése

1783-84

1861-64

1883-84

1941

1958

1990

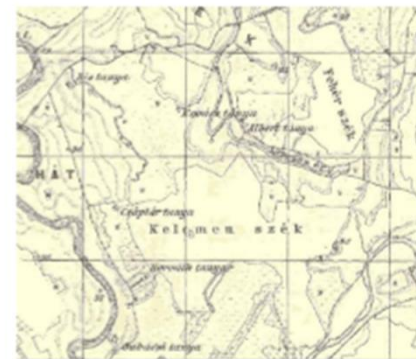
4.2. ábra. A Bóddi-szék környéke a Katonai Felmérések történelmi térképein, és az 1: 10000 léptékű, 1990-es állapotokat ábrázoló topográfiai térképen.

1783-84

1861-64

1883-84

1941

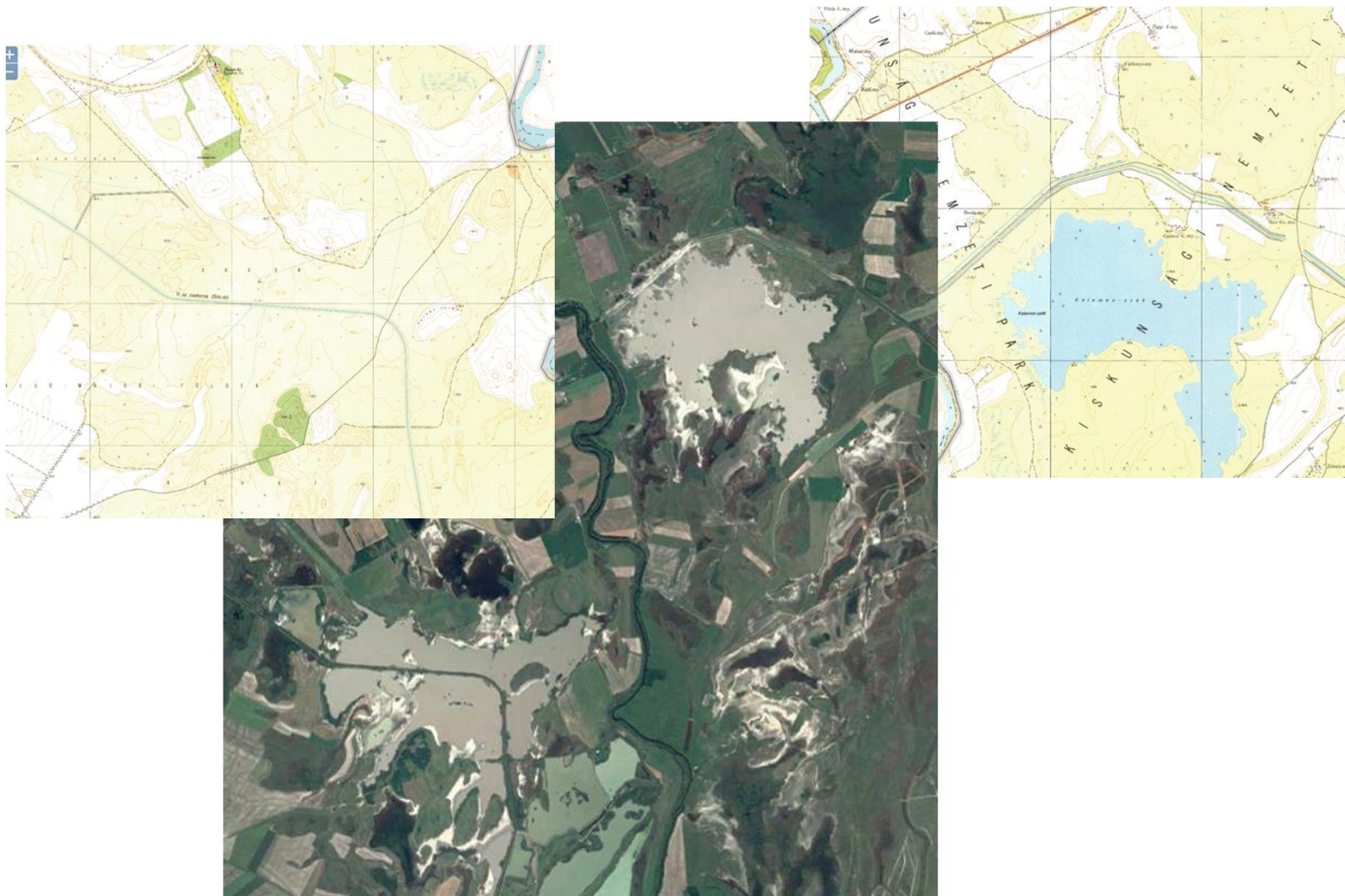
1958

1990

4.1. ábra. A Kelemen-szék környéke a Katonai Felmérések térképein, és az 1: 10000 léptékű topográfiai térképen.

A Böddi-szék és a Kelemen-szék eltérő története

MEGHÍVÓ

Kiskunsági műhelybeszélgetés a szikes tavak környezetében elképzelt

ideális tájhasználatról és kapcsolódó fejlesztési lehetőségekről

Időpont:

2015. november 13. (péntek) 9:00-12:00

Helyszín:

KNP Igazgatóság, Természet Háza, Nagyterem

Kulcsszavak:

- ideális tájhasználat, ideális célállapot,
- intézményi, társadalmi-gazdasági, egyéb feltételek
- együttműködési lehetőségek
- esetleges buktatók, konfliktusok
- érintett csoportok
- kistérség fejlődését segítő lehetőségek

Az állattenyésztéssel és a legeltetéssel kapcsolatos percepciók az interjúk alapján (kvalitatív tartalomelemzés)

„A birkák rendben tartják a gyepet, illetve az állatokon is meglátszik, hogy jó a legelő. A szikes fű előnye, hogy reggelre nem ürül ki a birka, nem esik be a horpasza, van energiája. A tarlón legeltetett birka reggelre megbicskásodik. Ha jó szikes területről származik a széna, az felér egy lucernával.” (G17)

„Nagyon nagy odafigyeléssel kellene legeltetni. Marhát ott lehetne tartani, ahol a nádas rész van, a rétekre csak a birka való. A nád visszaszorítható taposással, így a vaddisznóállomány is visszaszorulna, ami pozitív eredmény lenne.” (V3)

A tájhasználattal kapcsolatos percepciók a Q elemzés alapján

1. véleménycsoport: legeltetés juhokkal

Legnegatívabban értékelt képek

Legpozitívabban értékelt képek

2. véleménycsoport: szarvasmarhával való legeltetés, szántóföldi művelés

Legnegatívabban
értékelt képek

Legpozitívabban
értékelt képek

Műhelybeszélgetés a legeltetésről

„...no, jó, de mi fog itt történni a Böddi-szék környékén
a vizekkel??”

Unyi Miklós a
KNPI vízügyi
szakembere

Mihók Barbara,
AKUT Egyesület

Fontosabb megállapítások a legeltetésről az interjúk és a műhelybeszélgetés alapján

1. A szikes területek **állattartásra alkalmas** területek, melyek különlegesen jó takarmányt biztosítanak az itt legelő juhoknak.
2. A **piaci lehetőségek** nagyon beszűkültek, a feldolgozóipar megszűnt a régióban, az értékesítési opciók szűkösek.
3. A **juhtartó gazdálkodók** több évtizedes tartási technológiai tapasztalataikra és termékeik (bárány, tej) felvásárló piacának jelenlegi biztonságára építenek.
4. **Szarvasmarha, bivaly, szamár tartását** természetvédelmi szempontok indokolják (nádasodás visszaszorítása).
5. A **természetes vízjárás** helyreállítására irányuló természetvédelmi célok alaposabb kifejtése szükséges.
6. A **legeltetési rendjének közös kialakítása, egyeztetési folyamat** lebonyolítása szükséges. (Elkezdődött!)

További fontos tapasztalatok

1. A KNPI eddigi működését áttekintve megállapítható, hogy az utóbbi években **tudatos nyitás** tapasztalható a helyi érintettekkel való párbeszédre és együttműködésre.
2. A helyi gazdálkodók is **keresik a kapcsolatot**, a párbeszéd és az együttműködés lehetőségét.
3. Külső, független, **társadalomtudományos módszerekben jártas szakemberek közreműködése**, facilitációja segíthet a problémák felszínre hozatalában és közös megoldások megtalálásában.

Köszönöm a figyelmet!

